

Barış ve Sosyalizm Sorunları

- **Bulgaristan Komünist Partisi'nin Bugünkü Politikası - S. TODOROV**
- **Dünyadaki Değişmeler ve Gelişmekte Olan Ülkeler - P. KEUNEMAN**
- **Komünistler ve Zamanımızın Global Sorunları-V. ZAGLADİN, İ. FROLOV**
- **1974-75 Bunalımından Sonra Kapitalizm - M. SCHMİDT**
- **Washington Güney Afrika'da Neye Güveniyor - E. PAHAD**
- **Federal Almanya Cumhuriyeti'nde İlan Edilmiş Haklar ve Gerçek Haklar**

mart 1978/3_[6]

**AYLIK TEORİ VE
ENFORMASYON
DERGİSİ**

İçindekiler

mart 1978/3

Bulgaristan Komünist Partisi'nin Bugünkü Sosyal Politikası - S. TODOROV	3
Dünyadaki Değişmeler ve Gelişmekte Olan Ülkeler - P. KEUNEMAN ...	15
Washington Güney Afrika'da Neye Güveniyor - E. PAHAD	23

Görüş Değiş tokuşu, Tartışma

Toplumun Devrimci Dönüşümü İçin Verilen Savaşım Sırasında Ekonomi ve Politikanın Diyalektiği - (ULUSLARARASI BİLİMSEL KONFERANS)	33
Komünistler ve Zamanımızın Global Sorunları - V. ZAGLADİN, İ. FROLOV	51
1974 - 75 Bunalımından Sonra Kapitalizm - M. SCHMİDT	64

Olgular, Veriler, Haberler

Federal Almanya Cumhuriyeti'nde İlan Edilmiş Haklar ve Gerçek Haklar	76
--	----

Kitaplar

Proletarya Enternasyonalizminin Dokunulmaz İlkeleri - B. N. PONOMARYOV	89
Diego Portales ve Tarihi Çarpıtanlar - O. MİLAS	92
«Barış, Yumuşama ve Toplumsal İlerleme İçin» - Uluslararası Fotoğraf Yarışmasına Katılma Süresi Uzatıldı	95

Bariř ve Sosyalizm Sorunları Dergisi aynı tarihlerde yurt dışında *Yeni Çağ* adıyla yayımlanmaktadır.

Yeni Çağ Dergisi sekilerinde yer alan yazılara bu sayfalarda yer verilmemiştir. İçindekiler sayfalarında gördüğünüz ve bu sayfalarda yer almayan yazıları *Yeni Çağ Dergisi* sayfalarında bulabilirsiniz.

*Yeni Çağ Dergisi'*ne Süreli Yayınlar sekmesinden ulaşabilirsiniz.

**Uluslararası Kadınlar Gününde,
Kadın Okurlarımızı
İçtenlikle Kutlarız.**

Sahibi: URAL ATEŞER • Yazı İşleri Müdürü: AHMET TAŞTAN • Yönetim Yeri: Nuruosmaniye Caddesi, Özaydın İşhanı, No: 59-61/2 Cağaloğlu - İSTANBUL • Yazışma ve Havale Adresi: P.K. 41 Sirkeci - İSTANBUL • Türkiye Dağıtım: TEMEL DAĞITIM, Divanyolu Klodfarer Cad. 38/2, İSTANBUL • Dizi - Tertip: BAŞARAN MATBAASI • Baskı: UFUK MATBAASI • Kapak Filmleri: TAB GRAFİK • Kapak Baskı: GÖZLEM MATBAASI • Yurt İçi Abone Koşulları: Altı Aylık 75, Bir Yıllık 150 Lira • Yurt Dışı Abone Koşulları (uçakla): F. Almanya - 35 DM, Hollanda - 38 Fl., Belçika - 600 Fr., İngiltere - 9 £, Fransa - 75 Fr., İsviçre - 40 Fr., ABD - 22 Dolar, İsveç 75 Kron.

Baskı Tarihi: 23 Mart 1978

Washington Güney Amerika'da Neye Güveniyor

ESSOP PAHAD

Barış ve Sosyalizm Sorunları dergisi

Redaksiyon Konseyi üyesi

Washington'da bazı politikacı, diplomat, uzman ya da gazetecileri Amerika'nın Güney Afrika politikasından sözederken dinleyenler, bunların biricik düşüncelerinin özgürlük ve adalete katkıda bulunmak olduğunu sanabilir. Onlara ve "Christian Science

Monitor" gazetesinin 1977 yılının sonunda yazdıklarına bakılırsa: «Carter hükümeti Afrika'nın güneyindeki adaletsizliği ve ağır duruma dikkati çeken ilk hükümettir. Carter yönetimi bu soruna çözüm yolu bulmak için Amerika Birleşik Devletleri'ni ciddiyle angaje etmiştir.»¹

Başkan Carter radyolarla geniş ölçüde yayılan bir demecinde: «Bize, evvelce güven duyulmayan yerlerde, örneğin Afrika'da bile güvenle bakılıyorduk» demiştir.

Washington'un bu bölgeye karşı duyduğu büyük ilgi tamamıyla "insancıl" bir nitelik taşımaktaymış. Bilindiği gibi Amerikan diplomasisinin her girişimi, propaganda gereği hep "menfaat ötesi", "insancıl" nitelik taşımakta, "vatandaşlık özgürlüklerinin savunulması" için yapılmaktadır.

Bütün bu sözler Amerika Birleşik Devletleri'ndeki yönetici çevrelerle, bunları, açıkça müdahalede (bazen tek başlarına, ama çoğu defa da İngiliz emperyalizmi ve yeni sömürgeciliğiyle bir arada) bulunmak için kışkırtanların gerçek amaçlarını gizleyemez. Durumu az çok bilen her gözlemci için apaçıktır ki, Washington'un ve aynı derecede Londra'nın Güney Afrika stratejisini bu kıtanın ve özellikle güneyindeki bölgelerin bugün dünyada kap-sadığı yerle, ilerici ve gerici güçler arasındaki çatışmalardaki potansiyelinin önemi belirlemektedir.²

Hammadde gereksinimini defalarca artıran bilimsel-teknik devrimle, stratejik planlamaya global bir nitelik veren füzeler ve nükleer silahlar ve en sonunda (ki bu da ağır basan bir unsurdur) Afrika kıtasında sayıları gitgide artan ülkelerin sosyalizm yolunu seçmeleri Washington'un yürüttüğü politikada Afrika'ya verilen önemin artmasına yol açmıştır. Ulusal kurtuluş savaşları dalgası Afrika haritasındaki sömürge imparatorluklarının adını sil-diği gibi, emperyalizmin bu kıtadaki etkileri giderek azalmaktadır. Bu durumda ABD'nin Güney Afrika Cumhuriyeti, Rodezya³ ve Namibya'dan oluşan "Güney Afrika kalesi"ni kurtarma çabalarının amacı ortadadır.

Washington'daki "yetkililer" Amerikan emperyalizminin bu emellerini gizlemeyi başaramıyorlar. Nitekim 1977 Haziranında "U. S. News and World Report" dergisine bir demeç veren başkan Carter, Afrika kıtasının Amerikan dış politikasındaki yeri hakkında sorulan bir soruyu yanıtlarken: «Gelecek 10, 15, 20 yılı kapsayan uzun süreli stratejik gereksinimleri (ABD'nin gereksinimleri) bu kıtadaki ülkelerle karşılıklı güveni, sosyal ve politik bağlılığı-

¹ "The Christian Science Monitor", 30 Aralık 1977.

² Afrika'nın güneyinde, İngiltere de aktif bir rol oynamaktadır. Fakat, bu yazıda yalnız ABD'nin politikasını ele alacağız.

³ Irkçı Smith rejimine karşı savaşan ulusal yurtsever güçler bu ülkeye Zimbabwe diyorlar.

ğı zorunlu kıldığına» dair «kesin inancını» dile getirmiştir ⁴ (Washington'un Afrika ülkelerine dayatmaya kalktığı "sosyal ve politik bağlaşıklar"ın yeni sömürgeci niteliği, başkan Carter'in "sıkı dostluk bağları"ndan ne anladığını belirtmeye gerek bırakmıyor).

Amerika Birleşik Devletleri'nin bu bölgedeki askersel - endüstriyel kuruluşlarının çağdaş endüstrinin gelişmesi için en zorunlu olan ekonomik çıkarları son derece büyüktür. Afrika'nın güneyinde olağanüstü zengin hammadde kaynakları (krom, kobalt, elmas ve manganez ile platin ve vanadyum grubundan maddeler) bulunmaktadır. ABD'de tüketilen bu hammaddelerin hemen de yarısı bu bölgeden getirilmektedir. Güney Afrika Cumhuriyeti, Amerikan endüstrisinde kullanılan vanadyum'un % 57'sini, platinin % 48'ini, kromun % 30'unu sağlamaktadır. Birleşmiş Milletler Örgütü'nün yasaklama önlemlerine karşın, Rodezya son dönemde Amerika'ya yılda 60 bin ton krom göndermeye devam etmiştir. Emperyalist devletler önümüzdeki yıllarda askersel ve sivil amaçlarla kullanacakları uranyumun % 15'ini Namibya'dan elde edeceklerdir. Şunu da unutmamak gerekir ki, kapitalist dünyadaki altının dörtte - üçü Güney Afrika Cumhuriyeti'nde elde edilmektedir.

Afrika'nın yeraltı zenginlikleri, Amerikan dolarını muazzam bir miktarda gibi çekmektedir. Amerika'nın Afrika ekonomisine yaptığı ve 1961'den bu yana dört katına çıkardığı yatırımları günümüzde 4 milyar doları bulmuştur. 1976 yılı sonlarında Güney Afrika Cumhuriyeti'ne ve Namibya'ya yapılan Amerikan yatırımları 2 milyar doları aşmıştı. Başlarında General Motors, Ford, Chrysler, General Electric gibi devler olmak üzere, bu bölgeye 500 kadar Amerikan tekeli yerleşmiştir. Bugün Pretorya rejimi ile, 6.000 dolayında Amerikan firması işbirliği yapmaktadır. Amerikan sermayesi altın, uranyum, vanadyum, krom, nikel, bakır, elmas ve antimuan çıkarma alanlarında güçlü mevziler ele geçirmiştir.

Amerikan sermayesinin iştahını kabartan unsurlardan biri de son derece ucuz olan emek gücüdür. Çünkü bu, benzeri görülmemiş bir kâr oranı sağlamaktadır. Bu oran, yatırılan sermayenin yüzde 34'üne ulaşmakla, kapitalist dünyanın diğer bölgelerine kıyasla 1,5 kat fazladır. Başka bir deyişle Amerikan sermayesi her yıl Afrika'da 1 milyar dolar kâr sağlamaktadır. Gerçek bu olunca Washington'daki Güney Afrika düşkünlüğünün ardında, "International Herald Tribune" gazetesinin deyişiyle, "Wall Street" in sesinin bulunmasını anlamak güç değildir. ⁵

Afrika kıtası Washington'un askersel planlarında da önemli bir yer almaktadır. Amerika Birleşik Devletleri Genel Kurmay Başkanları Komitesi'nin başında bulunan general G. Brown'un

⁴ "U. S. News and World Report", 6 Haziran 1977, s. 20.

⁵ "International Herald Tribune", 10 Ekim 1977.

1977 yılı başlarında Kongre'ye verdiği raporda, Amerika Birleşik Devletleri'nin «Afrika'da hava alanlarından ve limanlardan yararlanmasının, kıtada ve dolaylarında ulaşım olasılıkları sağlamanın» zorunlu olduğu belirtiliyordu.

Pentagon, kıtanın güney kesimlerine özel bir önem vermektedir. Amerika savunma bakanı yardımcılarında J. Noyes, Kongre komitelerinden birinin toplantısında yaptığı açıklamada Afrika'nın bu bölgesinin, Hint Okyanusu'na giden son derece önemli yollar üzerinde olmasının önemi üzerinde durmuş, Amerikan stratejisinin bu bölgeyi Yakın Doğu'nun "yumuşak karnı" saydığını söylemiştir.

Washington 60 yıllarının sonundan beri Güney Atlantik bölgesinde bir askersel blok oluşturma çabasındadır. Güney Atlantik Anlaşması Örgütü diye adlandırılan bu blok gerçekleştirilememiş olsa da, Washington, Güney Afrika Cumhuriyeti ile bazı Latin Amerika ülkelerini kapsamaması tasarlanan bu projeden hiç te vazgeçmiş değildir.

Ayda bir yayınlanan "Le Monde diplomatique", 1977 yılının Mart sayısında «Güney Afrika'daki olaylar SATO planı ile ilgili eski projenin stratejik üstünlüğünü ön plana getirmiş oldu» diye yazıyordu. ⁶

Bununla beraber Vorster rejiminin ekonomik, askersel ve politik potansiyelini desteklemeden bu planları gerçekleştirmek olanaksızdır. Oysa yirminci yüzyılın son çeyreğinde Güney Afrika'daki ayrımcılığı, sessiz sedasız da olsa desteklemenin, ABD'nin Afrika'da zaten sarsılmış olan itibarını sifıra indireceği ve Afrika ülkeleriyle ekonomik ilişkilerini bozacağı gözönünde bulundurulmaktadır. Amerika'daki strateji uzmanları Pretorya ve Salisbury hükümetlerinin "daha yumuşak" bir politika gütmeye yansmalarının ve Güney Afrika Cumhuriyeti ile Rodezya'da ırkçı terörü şiddetlendirmelerinin sonucunda meydana gelen patlayıcı durumu dikkatle izlemektedirler. Bu durumun sebep olduğu dalgalanmalar tıpkı bir depremin sarsıntıları gibi, bu iki ülkeden çok uzaklarda hissedilmektedir. "Newsweek" dergisinin bir muhabiriyle konuşan yetki sahibi yüksek bir Amerikan memuru, «birbirini izleyen olayların, bölgede (yani tüm Güney Afrika'da) Batı dünyasına kesinlikle karşı rejimler kurulması» tehlikesini taşıdığını söylemiştir. ⁷

Bu yüzdendir ki Washington, lafla da olsa, Vorster ile Smith'in ırkçı politikasına taraftar değilmiş gibi bir tutum takınma çabası içindedir. Amerika cumhurbaşkanının ulusal güvenlik sorunları konusundaki danışmanı Brzezinski, 1977 Eylül'ünde "International Herald Tribune" gazetesine verdiği bir demeçte, Amerika

⁶ "Le Monde diplomatique", Mart 1977.

⁷ "Newsweek", 12 Eylül 1977, s. 12.

Birleşik Devletlerinin «kıtada zencilerle beyazlar, bunun yanısıra da kızillarla beyazlar halinde çarpışmaya dönüşecek bir savaşı önlemek gibi bir görevle yükümlü» olduğunu söylemiş, bu görüşünü açıklayarak «ırklar arası çatışmanın ideolojiler arası çatışmaya dönüşmesini önlemekten» söz etmiştir.⁸

Washington'un Güney Afrika'daki yerlilerin haklarını koruma, ayrılıkçılık sistemini ortadan kaldırma ve ırkçılığa son verme savaşında en başta yer aldığı kanısını uyandırma çabalarının bir nedeni de ABD'nde "iç cephede" durmayan kaynaşmadır. Amerika Birleşik Devletleri'nin Birleşmiş Milletler'deki daimi temsilcisi A. Young, 1977 Haziran'ında verdiği bir demeçte: «Afrika'da bir ırk savaşı başgösterirse bu savaşın sonuçlarını önleyemeyiz» uyarısında bulunmuştur. ABD'nde ırklar arası gerginliğin "her zaman hafif" (!?) olduğunu söyleyen temsilci, Afrika kıtasındaki çatışmaların şiddetlenmesinin Amerika'daki beyazlar arasında "panik uyandıracağını" ve bunların Amerikalı zencilere saldırabileceğini belirtmiştir.

Hiç kuşku yok ki, Amerikalı diplomat bu sorunun sosyal ve politik özünü kasıtlı olarak bilmezlikten gelmektedir. Bunun yanısıra, ileri sürdüğü görüşte, ABD'ndeki emekçi zencilerin bilinçlerinin gelişme perspektiflerini, bu ülkedeki vatandaş hakları hareketinin "politize olması" olasılıklarını sükûtla geçiştirmektedir. Amerikan komünistlerinin basın organı "Daily World" gazetesi ise bu perspektifi dile getirerek, «Güney Afrika halkının özgürlüğünden yana olan 30 milyon Afro - Amerikalı sözkonusu bölgedeki olayları öğrendikleri takdirde anti - emperyalist bir potansiyel oluşturacaklardır» demiştir.⁹

İşte Amerika Birleşik Devletleri'ndeki yönetici çevreleri düşündüren de budur.

Bu çevrelerin başka ülkelerde ve özellikle Güney Afrika'da insan haklarını savunma iddialarına gelince, Amerika'nın yerlileri olan Kızılderilileri vatandaşlık haklarından ve sosyal haklardan yoksun bırakanların sözlerine kim inanabilir? Geçen yılın Eylül ayında Amerika yerlilerinin haklarının savunulması konusunda yapılan uluslararası konferansta söz alan ABD'ndeki Kızılderililerin temsilcisi dünya kamuoyuna şunları duyurdu:

«Bizlere daima insan olmadığımız görüşü aşılandı. Oysa yer yüzündeki tüm insanlar eşit doğmaktadır ve bu eşitliğe uyulmazsa insanlığın geleceği tehlikeye düşer. Biz buraya Amerikalı Kızılderililer adına, insan olduğumuzu ve eşit haklar istediğimizi söylemeye geldik.»

Washington'un bir yıldan beri sürdürdüğü Afrika politikasında ağır basan başlıca faktörleri belirttik. Bu politikanın stratejik

⁸ "International Herald Tribune", 10 Ekim 1977.

⁹ "Daily World", 11 Ağustos 1977.

amaçları değişikliğe uğrasa da, taktiği biteviye olmaktan uzaktır. Amerikan diplomasisi, bir zamanlar "sömürgeciliğin yedek gücü" olan Afrika'yı anti - emperyalist savaş alanı haline getiren derin süreçlere ayak uydurmak zorundadır.

Güney bölgelerindeki ulusal kurtuluş hareketinin durmadan gelişmesi, ırkçı rejimlerle emperyalist çevrelerin Angola'daki müdahalelerinin başarısızlığa uğraması, o sırada ABD dışişleri bakanı olan Kissinger'i dolambaçlı bir plan hazırlamaya zorladı. 1977 yılının ilkyazında bu planı yeniden ele alan "New York Times" gazetesi şu sonuca varıyordu: «Amerika Birleşik Devletleri'nin Vorster ile işbirliği yapmasının amacı Rodezya'da ve Namibya'da iktidarın onun yardımıyla ve barışçı yolla siyah çoğunluğu temsil edecek bir organa geçmesini sağlamaktır.»¹⁰

Vorster'in, Rodezya ve Namibya'da zencilerin haklarını koruyacağını düşünmek olacak şey değildir. Her gece incilden bir bölüm okumadan yatmadığını ve aynı zamanda halk yığınlarının memnuniyetsizliğini ortaya koymaya yönelik her türlü gösterinin hükümetince "bütün araçlar kullanılarak" ezileceğini söyleyen bir Vorster'in Smith üzerinde baskı yapmasını beklemek hayalden başka bir şey olamaz.

Bu politika, doğal olarak, tam bir iflasla sonuçlanmıştır. 1977 yılının Ocak ayında iktidara gelen Carter yönetimi Güney Afrika'da durumun ansızın kötüleşmesi gerçeğiyle karşı karşıya kaldı. Güney Afrika Cumhuriyeti'nde, Afrika Ulusal Kongresi ile Güney Afrika Komünist Partisi'nin yönettiği savaş sonucunda iç politikada bunalım keskinleşti. Ayrımcılığa karşı, ezilmekte olan zenci halkın sosyal ilerlemesi uğrunda verilen savaş yeni bir aşamaya girdi ve bunun üzerine Vorster hükümetinin dünya kamuoyunda zaten protestolara yol açan yıldırma politikası daha da şiddetlendi. Namibya'ya gelince, burada kurulu bulunan Güney Afrika Halkçı Örgütü (SWAPO), ülkenin Güney Afrika sömürgecileri tarafından işgaline son vermek için daha büyük bir enerjiyle savaş yürütmeye başladı. Zimbabwe Yurtseverler Cephesi'nde birleşen Afrika Halkı Birliği (ZAPU) ve Afrika Ulusal Birliği (ZANU) örgütleri, Rodezya'da iktidarın çoğunluğun eline geçmesine yönelik çözüm yolunun gecikmesine razı olmayacaklarını ilan ettiler ve Smith rejimine karşı silahlı savaşa hız verdiler.

Washington kara kara düşünüyordu. Başkan Carter büyük bir aceleyle bir "kurmay heyeti" oluşturdu. Bu heyete seçilenler gözönünde bulundurulunca, Beyaz Saray'ın Afrika'daki mevzileri konusunda son derece tedirgin olduğu gerçeği ortaya çıkıyordu. Gerçekten de devletin iki numaralı temsilcisi olan başkan yardımcısı V. Mondale'den başka, heyete Amerika Dışişleri Bakanı C.

¹⁰ "New York Times", 17 Mayıs 1977.

Vance ile ABD'nin Birleşmiş Milletler'deki daimi temsilcisi A. Young seçilmişti.

Bazı kimseler yeniliğin çoktandır unutulmaların tekrarı olduğunu söylerler. Oysa sözkonusu heyetin hazırladığı Afrika politikasına yeni demek mümkün değildir. Bu planın stratejik amaçları, özü bakımından Nixon ve Ford yönetimlerinde uygulanan politikadan zerre kadar farklı değildir. Washington'un niyeti Güney Afrika'da kapitalist sistemi sürdürmek, kıtanın diğer yerlerindeki olayların gelişmesini Pretorya'nın yardımıyla etkilemektir ve dün olduğu gibi, bugün de başlıca hedeflerinden biri olarak devrimci ve yurtsever güçlerin birliğini baltalamak, Afrika devletleri arasına kama sokmaktır.

Washington'un resmi açıklamalarında her ne kadar tersi kanıtlanmaya çalışılıyorsa da, güdülen politikanın temel taşı Güney Afrika Cumhuriyeti oluşturmaktadır. Bu ülkedeki rejim, Amerikan politikacılarına göre sadece bir "kozmetik ameliyat"a muhtaçtır. Bununla beraber Washington değişikliklerin kaçınılmazlığını gözönünde bulundurarak Smith'i "feda etmeye" ve Rodezya'da (keza Namibya'da) "ılımlı" Afrikalılara dayanmaya hazırdır. İlimlilerin kuracakları hükümetlerin ABD ile diğer Batılı ülkeler doğrultusunda politika yürütmeleri gözönüne alınmaktadır.

Bütün bu niyetlerin "yeni" formüller biçiminde ortaya atıldığını belirtmeye lüzum olmasa gerek. Nitekim C. Vance, Rodezya'da «tüm partilere açık, seçme yaşına ulaşmış herkesin katılabileceği özgür seçimlerin» zorunlu olduğunu söyleyerek, «tüm vatandaşların, tüm ırkların haklarının savunulmasının» şart olduğunu ileri sürüyor.

Namibya'dan söz ederken ise, ABD'nin bu ülkenin «bağımsızlığını garanti altına almaya» hazır olduğunu savundu. Güney Afrika Cumhuriyeti'nde «ırk ayırımına son verilmesinin» sözkonusu olduğunu söyleyen ABD dışişleri bakanı, «tüm Güney Afrikalıların politik yaşama katılmalarını sağlayacak yeni bir politika güdüleceğini» bildirdi.¹¹

Bunun yanısıra da dünya ve Afrika ülkeleri kamuoyuna, Washington'un, amaçlarını gerçekleştirmek için "sert önlemler", alacağı, "kırbaç kullanacağı", "lâfı bırakıp eyleme geçeceği" aşılanmak istenmektedir.

Oysa gerçekler "yeni" Amerikan planlarının bu kez de boş laf olduğunu ortaya koymuştur. 1977 sonuna kadar Pretorya hükümetine Washington için yararlı "reformlar" dayatmak için alınan önlemler Amerikan askeri ataşesinin geri çağırılmasından, ABD ile Güney Afrika Cumhuriyeti haber alma servisleri arasındaki resmi ilişkilerin kesilmesinden, Güney Afrika'lılara uzun süreli vize verme işinin güçleştirilmesinden vb. ileri gitmemiştir. Bu

¹¹ "Daily World", 11 Ağustos 1977.

önlemlerin Vorster tarafından ciddiye alınacağına şüpheyle bakan "Guardian" gazetesi: «Acaba bunlar çimdikten daha etkili olur mu?» sorusunu sormak zorunda kalmıştır.¹²

Soru tamamiyle yerindedir, çünkü aşçok nesnel nitelik taşıyan her çözümlleme Amerikan diplomasisinin Vorster'in tutumuna zarar vermekten kaçındığını ortaya koymaktadır. Bunu çeşitli gergin durumlardaki davranışları açıkça ortaya koymaktadır. 1977 yılının Ekim ayında Güney Afrika yetkililerince alınan ve dünya kamuoyunu harekete geçiren bazı olaylar; Beyazlara ve zencilere ait 18 muhalefet örgütünün yasaklanması, birçok dergilerin kapatılması, büyük sayıda ilerici zenci ile bunların beyazlar arasındaki destekleyicilerinin sorgusuz ve yargısız hapsedilmeleri, vb. karşısında Washington'un tepkisi de bunu göstermiştir.

Bu kez Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin Pretorya hükümetine karşı aldığı önlemleri evvelce olduğu gibi tümüyle bloke edemeyen Washington her yana çekilen bir tutum almıştır. Nitekim Vorster rejimine karşı az veya çok etkili tek gerçek baskı olan ve Afrika ülkelerince ortaya atılan diplomatik ilişkilerin kesilmesi önlemini keşinlikle reddeden ABD, Güney Afrika Cumhuriyeti'ne gönderilen silahlara ambargo konulmasına karşı çıkmamıştır. Yalnız şu var ki emperyalist ülkelerin Vorster'e daha önceden bol bol silah sağladıkları ve Güney Afrika Cumhuriyeti'ne, nükleer silahlar dahil, silahlarının %60'ını üretecek kapasitede silah endüstrisi kurma yönünde yardımda buldukları gözönünde bulundurulursa ambargo kararının ne derecede etkili olduğu ortaya çıkmış¹³ olur. Bu durumda ABD'nin silah ambargosu ile ilgili teklifi sırf Güney Afrika Cumhuriyeti'ne karşı daha ciddi tedbirler alınmasını önlemek amacıyla desteklediğini yazan "Washington Post" gazetesinin görüşünü paylaşmak gerekiyor.

Rejimin sağlamlığını kanıtlamak için Vorster bir karşı-manevra yaparak, 30 Kasım'da erken parlamento seçimleri düzenlemiştir. Ama ayırım politikasının temsilcileri tarafından elde edilen yeni "başarı" hiç te inandırıcı değildir, çünkü seçim sandıklarına sadece beyazlar yaklaşabilmiştir, 26 milyon vatandaştan ancak 2 milyonu oy kullanabilmiştir.

Amerikan diplomasisi Rodezya sorununda da iki yüzlü bir oyun oynamaktadır. Başlangıçta, Amerika'daki yeni yönetimin Smith'i, iktidarı Afrikalı çoğunluğa teslim etmeye zorlamak için ciddi baskılara hazır olduğu sanılabildi. Oysa Rodezya sorununun çözümlüyle ilgili Anglo - Amerikan planı 1977 Eylül'ünde açıklanınca gerçek bir bağımsızlık uğrunda savaşanları isyan etirecek bir nitelikte olduğu görüldü.

Zimbabve Yurtseverler Cephesi, seçimlerin, iktidarın çoğunluğa tesliminden önce, yani ırkçı rejimin kontrolü altında yapılma-

¹² "The Guardian", 17 Mayıs 1977.

¹³ Bak: "International Herald Tribune", 10-11 Aralık 1977.

sını öngören Anglo - Amerikan planını reddetmektedir, bunun yanısıra Zimbabve'deki yurtseverlerin silahsızlandırılması niyetlerine de karşı koymaktadır. Birçok gözlemciler planda öngörülen "ırkçı olmayan" bir hükümet kurulması girişiminin gerçekte ülkedeki kurulu düzeni sürdürme yolunda bir manevra olduğunu belirtmektedirler. Batılı ülkelerin katkısıyla "Zimbabve'yi Geliştirme Fonu"nun kurulması girişimine gelince, "Zimbabve People's Voice" gazetesinin kesinlikle belirttiği gibi, «bağımsız Zimbabve'yi kapitalist ülkelere bağımlı duruma getirmek» amacına yöneliktir.¹⁴

Anglo - Amerikan tutumunun bulanıklığından cesaret alan Smith, 24 Kasım 1977 günü "cüretkâr" bir önlemlerde bulunarak, "yeni hükümetin beyaz azınlığın haklarıyla ilgili Anayasal garanti sağlaması" koşuluyla, Rodezya'da "bir insan - bir oy" ilkesinin uygulanmasına razı olabileceğini söyledi. Böylelikle ülke nüfusunun yirmi dörtte birini oluşturan beyaz topluluk temsilcilerine parlamentodaki yerlerin üçte birini sağlayarak ırkçıların hesabına gelmeyen anayasa değişikliklerini bloke etmek ve aynı zamanda Zimbabve'de varolan ırkçı "güvenlik kuvvetleri" temeline dayanan yeni bir ordu meydana getirmek amacı güdülmektedir. Şurasını da belirtmek gerekir ki, Smith bu önerileri kesinlikle reddeden Yurtseverler Cephesi'nin temsilcileriyle tartışmaya yanaşmayarak, "Zimbabve People's Voice" gazetesinin «Smithle aynı hedefleri güden ve zenci kapitalist olmayı isteyen kişiler» diye nitelendiği, "ılımlı zenci liderler" adı verilenlerle görüşmektedir.¹⁵ "Le Monde" gazetesinin belirttiği gibi, Smith politik hilelerdeki ünlü ustalığını bir kez daha kanıtlamıştır.¹⁶

Şimdi ABD'nin Namibya sorunundaki tutumunu görelim. Carter hükümeti yönetime geldiğinde Güney Afrika'yı Pretorya'ya sadık kabilelerin şeflerini bir araya getiren bir "geçiş hükümeti" kurmaya teşvik eden daha önceki Amerikan hükümetinin politikasından vazgeçeceğini ileri sürmüştü. Gerçekten de Washington daha "kötüsünü" önlemek için Pretorya'yı, Namibya sorununda dünya kamuoyunu belirli bir ölçüde memnun edecek bir çözüm yolu bulmaya çağırarak Londra, Paris, Bon ve Ottava'nın görüşünü benimsedi.

Bununla beraber Washington ile adı geçen diğer devletler, "serbest" seçimler örgütlenmeden Güney Afrika Cumhuriyeti'nin Namibya'daki birliklerini geri çekmeyeceğine dair Vorster'in yaptığı yeni şantajı razı oldular ve kendisini "yumuşatmak" için su götürür bir uzlaşma önerisinde bulunarak, "Reuter" ajansına göre, Güney Afrika Cumhuriyeti askerlerinin Namibya'da kalmasını kabul ettiler. Her ne kadar askeri birliklerin Birleşmiş Milletler

¹⁴ "Zimbabwe People's Voice", 20 Kasım 1977.

¹⁵ "Zimbabwe People's Voice", 20 Kasım 1977.

¹⁶ "Le Monde", 26 Kasım 1977.

komutanlığı tarafından kontrol edileceği ileri sürülse de bu, ırkçıların masallardaki kurt gibi kıyafet değiştirmesinden başka bir şey olmayacak ve Namibya'daki yurtseverleri tedirgin etmesini önlemeyecektir.

Amerikan diplomasisinin bütün oyunlarına karşın kıtadaki yurtsever ulusal güçler, savaşlarda edindikleri deneyimlere dayanarak, Washington'un güttüğü politikanın, ne kadar değiştirilirse değiştirilsin, eskisi gibi sömürü, baskı ve köleleştirme çıkmazına götürdüğünü görmekten geri kalmayacaklardır. Yaşam emperyalizmin şu veya bu taktik davranıştan vazgeçmiş olsa da, sonul hedeflerinden hiçbir zaman vazgeçmediğini yadsınmaz bir biçimde kanıtlamaktadır.

Bu yeni -sömürgecilik politikasına karşı direniş her geçen gün artmaktadır. Artık Washington, "ılımlılığı" her derde deva olarak göstermekte güçlük çekiyor. Emperyalist propagandanın Afrika'nın güneyindeki çatışmaları "katıksız ırk savaşı" diye nitelendirme denemeleri boşa gitmektedir. Sürüp giden savaş sosyal - ulusal niteliktedir. Güney Afrika Komünist Partisi MK'nin 1977 Nisan'ındaki Plenumu'nda belirtildiği gibi, Afrika'nın bu bölgedeki olaylar; «gerçek halk iktidarının kurulmasıyla yeni sömürgecilğe yönelik çareler arasındaki, yığınların gerçek kurtuluşu ile sırtını emperyalizme dayamış bir azınlığın kurtuluşu arasındaki farkı açıkça ortaya koymaktadır.»

Plenum kararında, devamla şöyle denmektedir: «Kısacası bu olaylar her yerde dikkatlerin sosyal ilerlemeye yol açan devrimci milliyetçilikle bir avuç sömürücünün çıkarlarına hizmet eden ve halkı uluslararası sermayenin eline teslim eden milliyetçilik arasında bir seçim yapma zorunluğuna yöneltmektedir.»¹⁷

Güney Afrika'daki komünistler bunun yanı sıra emperyalizmle ve gericilikle savaşı sürdürmek için yeni olanakların da var olduğunu saptamışlardır. Parti MK'nin Nisan Plenumu kararında; «Bölgedeki kaynaşmaların genelleşmesi gericiliğin egemenliğini eski metotlarla sürdürmesine artık olanak vermiyor» sonucuna varılmıştır.

Kararda devamla şöyle denilmektedir: «Bu koşullarda emperyalizm devrimci güçleri memnun etmeye yönelik girişimlerde bulunmak zorunda kalıyor. Fakat emperyalizmin bu girişimleri halkın savaştan tepkilerine yol açmaktadır.»¹⁸

Güney Afrika halklarının yeni -sömürgeciliğin, ırkçılığın ve gericiliğin birleşmiş güçlerine karşı savaşı genişletmekte ve güçlenmektedir. Bu savaş dünyanın her yerindeki bütün halkların emperyalizme karşı, barış, adalet ve ulusal bağımsızlık için verdikleri savaşa kopmaz bağlarla bağlıdır. Ve bu gücün utkuya ulaşma güvencesi bundan ileri gelmektedir.

¹⁷ "The African Communist", S. 70, 1977, s. 25 - 26.

¹⁸ "The African Communist", S. 70, 1977, s. 25 - 26.

Proletarya Enternasyonalizminin Dokunulmaz İlkeleri

B. N. Ponomaryov, *Izbrannoye. Rechi i Statyi*

(Seçme Konuşmalar ve Makaleler), Moskova, Politizdat 1977, 624 s.

SBKP MK sekreteri ve Politik Büro yedek üyesi Akademisyen B. N. Ponomaryov'un konuşma ve makalelerinin bu derlemesi onun Parti ve teorik faaliyetinin uzun bir dönemini — yaklaşık yarım yüzyılı — kapsamaktadır. Ponomaryov'un çalışmalarının tümü — Sovyetler Birliği'nde emekçi halkın seçim toplantılarında ve kardeş Partilerin kongrelerinde yaptığı konuşmalar, anma toplantılarına ve uluslararası teorik konferanslara sunduğu raporlar ve çeşitli makaleler — SBKP'nin yaratıcı faaliyetinin, sosyalist topluluğu ve dünya komünist ve işçi hareketinin birliğini daha da güçlendirmek savaşımının, barış ve sosyal ilerleme savaşımının bir görünümünü sunmaktadır.

Kitabın ana fikri, proletarya enternasyonalizmi ilkelerinin dokunulmazlığıdır. Yazar, milliyetçilik yoluyla kendisini egemen sınıf olarak dayatmış olan burjuvaziye karşı olarak, «proletaryanın, dünyaya enternasyonalizmin büyük önemini ilan ettiği»ni vurgulamaktadır (s. 235).

Ponomaryov, sosyalist ülkeler Komünist ve İşçi partilerinin kendi devletlerinin halklarına karşı tarihsel sorumluluğuna işaret etmekte ve aynı zamanda, onların kendi enternasyonalist ödevlerine şaşmazlıkla bağlılığını ve, tüm devrimci dönüşümler savaşçı-

larına daima kardeşçe yardım ve destek sağladıkları, gerici milliyetçiliğe ve şovenizme kararlı bir şekilde karşı durdukları ve proletarya enternasyonalizmi ilkelerini oluşturmak için çalışmaları gerçeğini de belirtmektedir. Ponomaryov şöyle diyor: «Marksist-Leninistler için gerçek anlamda ulusal, uluslararası'nın tersi değildir» (s. 238). Bu nedenle Marksist-Leninistler, Komünist hareketi parçalamak ve onun müfrezelerini kendi «ulusal çevreleri» ile sınırlandırmak, ya da Leninizm'i «yalnızca Rusya'ya özgü» bir olgu biçiminde tanıtmaya çabalarını daima anti-Marksist olarak teşhir etmişlerdir.

Yazar, Büyük Oktober Devrimi'nin kalıcı önemini ve reel sosyalizm kuruculuğunda kazanılan engin pratik deneyimi vurgulamaktadır: «Marksizm-Leninizm, her ülkenin özgül tarihsel koşullarına bağlı olarak, sosyalist devrimin ve sosyalist kuruculuğun genel ilkelerinin yaratıcı bir şekilde uygulanmasını gerektirir ve başka ülkeler Komünist partilerinin politika ve taktiklerinin mekanik bir şekilde kopya edilmesine izin vermez» (s. 103).

Günümüzün en etkin gücü olan komünizmin çekiciliği, diyor yazar, dünyanın her yerinde artmıştır. Birçok gelişmekte olan ülkenin şimdi bağımsızlık ve ilerleme yoluna, sosyalist yönelime girmiş olması gerçeği, büyük ölçüde, dünya sosyalizminin sunduğu örneğin gücünden ve sosyalist ülkelerin sağladığı yardım ve destekten ileri geliyor.

Kitapta, savaş ve barış sorunlarının önemli bir çözümlemesi ve farklı sosyal sistemlere sahip devletlerin barış içinde yanyana yaşaması ilkesinin derin ve kapsamlı bir açıklaması yapılmaktadır. Bu sorunlar, diyor yazar, Oktober'dan bu yana Lenin'in Partisi'nin faaliyetlerinin merkezi olmuşlardır. Derlemede yeralan çalışmalar, Leninist dış politikanın ilkeli, tutarlı ve açık-seçik bir politika olduğunu ve Sovyetler Birliği'nin, kardeş sosyalist ülkelerle ortaklaşa izlediği çizginin barışın sürdürülmesinde güçlü ve istikrarlı bir etken oluşturduğunu açık ve inandırıcı bir şekilde göstermektedir. Bu politika, sosyalizmin bizzat doğasından kaynaklanmakta ve başta emekçi halk olmak üzere, savaşa gerek duymayan en geniş kitlelerin dirimsel çıkarlarını kucaklamaktadır. Bu, yeni sosyal sistemin lehine bir başka inandırıcı savdır.

Değişik sosyal sistemlere sahip devletlerin barış içinde yanyana varolması politikası, yıkıcı bir termonükleer savaşa karşı insanlığın biricik ussal seçeneğidir. Ponomaryov, barış içinde yanyana varolmanın uluslararası arenada sınıf savaşımının özgül bir biçimi olduğunu ve hiçbir şekilde bir sosyal statüko anlamına gelmediğini eklemektedir. «Yumuşamayı gerçekleştirmedeki başarılar», diyor, «dünyada barışı pekiştirmek için, sosyalist ve komünist kuruculuk için, tüm halkların kendi bağımsızlıklarını savunmaları ve sosyal ilerleme yolu boyunca yürümeleri için ve kapita-

list ülkelerdeki emekçi halkın, kendi politik hakları ve maddesel çıkarları uğruna ve gericilik ve militarizm politikasına karşı verdikleri savaşımlar için elverişli koşullar yaratmaktadır» (s. 557).

Derlemede yeralan çalışmaların büyük bir bölümü, uluslararası komünist ve işçi hareketinin birliği için, gericilik, anti-komünizm ve anti-Sovyetizmin ideoloji ve politikasına ve günümüz "solculuğu"nun ayırıcı, sözde devrimci anlayışlarına karşı verilen savaşımın sorunlarını ele almaktadır. Yazar, anti-komünizmin «salt olumsuz, yıkıcı amaçları, Marksist - Leninist partilerin ve sosyalist sistemin önyargıyla eleştirilmesini ve bunların açıkça karalanmasını hedeflediği»ni gösteriyor (s. 364). Burjuva propagandacılarının, Komünist hareketteki düşsel ya da gerçek güçlüklerin üzerinde geniş ölçüde spekülasyon yapmış olduklarını ve Komünist partilerini, Marksizm - Leninizm'in ana ilkelerini bir yana atacak sapa bir yola sokmak için, onlar içindeki sallantılı etmenlerden yararlanmaya baktıklarını anımsatıyor. Ama «genel durumu değerlendirirken, Komünist hareket içinde ona temelden yabancı eğilimler yaratmaya ya da bunları canlandırmaya bakan emperyalistlerin, şurada burada revizyonist hasattan ekin biçseler dahi, ereklerine ulaşamayacakları söylenmelidir» (s. 376 - 377).

Komünist hareketin tarihi, diyor yazar, gerilemeler de içermekle birlikte, kazanımlar ve ilerlemelerle doludur. Ancak, diye yazar ekliyor, «bu gerilemeler geçici olduğu halde, Komünist hareketin büyümesi ve güçlenmesi nesnel bir tarihsel gelişim yasasıdır» (s. 107). Bu nedenle, sömürücü oluşumların en sonuncusunu, ama en güçlüsünü temsil eden sınıfsal güçlerin çılgınca direnişine karşın, uluslararası işçi sınıfı yeni sosyal sistemin dünya çapındaki etkisine doğru gittikçe daha emin adımlarla yürümektedir (s. 509).

Komünist kuruculuğun teori ve pratiğinin en önemli sorunlarını ve uluslararası politikanın bellibaşlı sorunlarını incelemek isteyen, dünyanın her yerindeki okurlara, Ponomaryov'un kitabının büyük yardımı olacaktır. Bu kitap, Sovyetler Birliği'nde sosyalist ve komünist kuruculuğun engin deneyiminin ve SBKP'nin Komünist ve işçi hareketinin birliği ve kaynaşması için verdiği savaşımın teorik bir şekilde kavranmasına ve günümüzde devrimci sürecin başlıca sorunlarının işlenmesine büyük bir katkıdır.

TÜSTAV

Vladlen Kaçanov

Diego Portales ve Tarihi Çarpıtanlar

Orlando Millas, *El antimilitarista Diego Portales*

(Anti - Militarist Diego Portales), Ediciones Colo - Colo, 1977, 144 s.

Şili faşistleri bir oyun daha sahneye koydular. Bu kez onlar, ülke tarihinde ilerici bir rol oynamış olan Diego Portales'in¹ ve öteki seçkin Şilililerin izleyicisi olduklarını ileri sürmektedirler. Bu, gericiliğin bu tür çabalarından ilki değildir. Eski toprak sahipleri oligarşisi de, Şili'nin politik, ekonomik ve sosyal gelişimi yolunda ayakları yerden kesilmeye başladığında aynı şeyleri yapmıştı.

Bağımsızlığın hemen ardından gelen onyıllarda Şili tarihinde Portales'in seçkin rolünü çözümleyen Orlando Millas'ın kitabı, bu yüzden hem önemlidir, hem de uygun bir zamanda çıkmıştır. Bu kitabın amaçlarından biri, gericiliğin Portales imgesini ve onun başarılarını nasıl çarpıttığını göstermektir (ve bunu çok iyi yapmaktadır). «Gericiliğin, cumhuriyetin kurucularının kişiliklerini kendi amaçları için sömürmeye hakkı yoktur,» diye yazıyor Millas, «çünkü onların Şili'nin ve Latin Amerika'nın bağımsızlığı için verdikleri devrimci savaşım, apaçık bir şekilde, her tür tutuculuğa yabancıdır. Son bir çırpınıyla gericiler, Portales'in ismini sömürmekte ve onunla ilgili, tümüyle gerçek dışı bir masal uydurmaya kalkışmaktadırlar. Bu çabaları açığa vurmamız ve Portales'in, bugün onunla ilgili söylenmekte olan şeylerden tümüyle farklı işler başardığını göstermemiz gerekir» (s. 116).

Diego Portales, kendi sınıfının, 19. yüzyılın ilk yarısında, tutarsızlığına ve belirli durumlarda da toprak sahipleri oligarşisiyle uzlaşmasına karşın, feodal sistemi yıktığı ve kapitalist gelişime alanı temizlediği için ilerici bir rol oynayan ticaret burjuvazisi sınıfının tipik bir temsilcisiydi. Yazar şöyle diyor: «Şili'de burjuva politikaların zaten izlenmekte olması, oysa çoğu Latin Amerika ülkelerinde feodal toprak sahipleri oligarşisi gruplarının iktidarda bulunması ya da iktidar için birbirleriyle rekabet etmeleri önemlidir.» Şili'de bu gruplar, «çok güçlü olmakla birlikte, geri plana atılmışlardı» (s. 40). Portales'in taşıdığı önem, onun, kendi çağına ayak uyduracak ölçüde yürekli olmasından ve Şili'de, bu en uzak İspanyol sömürgesini öteki Latin Amerika ülkelerinin önüne getiren bir değişiklik yapmış olmasından ileri geliyordu.

¹ Diego Portales (1793-1837), değişik tarihlerde, içişleri, dışişleri, ordu ve donanma, hukuk ve din ve eğitim bakanlığı yaptı.

Gerçek Portales, şimdiki faşist rejim gibi, bir yandan «Don Diego Portales'in faaliyetlerini, önemini ve örneğini»² paylaşamaz görünen, öte yandan da aslında onu reddedenlerle, geçtiğimiz yüzyılda olduğu gibi, hâlâ savaşımaktadır.

Onun amacı, «bağımsız ulusal ekonomik gelişmenin temellerini kurmak» idi (s. 97). Portales, Birleşik Amerika'nın yeni kurulmuş Latin Amerika ülkeleri üzerinde denetim kazanmaya çalışma politikasının, bu yayılmacı politikanın eksenini olan Monroe Doktrini'ni reddetmiştir. Tehlikeyi önceden görmüştü. 1822'de şöyle bir uyarı yapıyordu: «Kendinizi bir tür boyunduruktan kurtarırken, bir başkasına düşmemeye dikkat edin.» «Onun ABD egemenliğini şiddetle yermesi, Şili halk hareketinin izlediği hakça, anti - emperyalist çizginin bir habercisiydi» (s. 64). Böylesi bir tutum, kaçınılmaz olarak, çok - ulusluların ulusal servete el atmasına karşı, onların, faşist terör araçlarıyla Şili'nin ekonomik, politik ve sosyal gelişimi üzerinde denetim kurmasına karşı bir savaşıma yol açar.

Portales'in, tüm faaliyetlerinde, «silahlı kuvvetlerin halka karşı yürüttüğü savaşa ve askeri ayaklanmaya» şiddetle karşı olduğu anımsanırsa, faşistlerin, Portales'in izleyicileri olarak geçinme çabası daha da saçma görünmektedir (s. 14). Portales, askeri kuruluşların, o çağın henüz eksik demokratik kuralları çerçevesi içinde ortaya çıkmış olan yöneticilere bağlı olmasını isteyen bir devlet adamıydı. Silahlı kuvvetlerin, «Şili'nin egemenliğini ve güvenliğini savunmak üzere yüksek bir mesleki düzeyde» faaliyet gösterecekleri koşulları sağlamaya çalışan bir yurtseverdi (s. 130). Şilili tarihçiler, 1830 - 1891 Şili'sini, tüm askeri komploların boş çıktığı bir «Portalesçi» cumhuriyet olarak betimlemekte görüş birliği içindedirler. Bu komplolar, kesinlikle, Portales'in bunları boş çıkarmak için büyük çabalar harcamasından ötürü, boş çıkmışlardır. Bu dönemde, tarihçi Ramon Sotomayor Valdes'e göre, «büyük önem taşıyan kuruluşlar ve reformlar ortaya çıkmıştır. Geçmişte var olmakla birlikte, Portales döneminde, onun geniş desteğiyle ve ayrıca baştan beri silahlı kuvvetlerin çeşitli birimleri içine yerleştirilmiş örgüt ve disiplininden ötürü yeni bir etmen ve önemli bir kuruluş durumuna gelen bir sivil muhafız [milis] örgütü kuruldu. Uzun zamandır politik çekişmenin bir silahı olan ordu, bu sivil muhafız örgütüyle şimdi dengelenmiş oluyordu. Bu, ordunun hükümetlerin ve partilerin üzerindeki zararlı ve olağanüstü etkisini şiddetli bir şekilde azalttı» (s. 78, 79). Umutlarını silahlı kuvvetlerin kötüye kullanılmasına bağlayanları, Pinoşet diktatoryasının yaptığı gibi, onları halka karşı savaşta bir ezme aracı olarak kullananları halkın engellemeye çalıştığı günümüzde, Portales'in çalışmaları faşistler için değil, halk için bir örnektir.

² El Merkurio, 17 ve 23 Temmuz 1977.

Faşistlerin, Portales'in "otoriterciliği" gerekçesiyle kendi eylemlerini haklı çıkarmaya kalkışmaları son derece saçmadır. Portales otoriter bir burjuva cumhuriyetçisiydi, ama düzeni kurmak için hukuktan yararlandı. «Şili'yi küçük feodal beylikler halinde bölme tehdidi gösteren federalizmle» (s. 39) savaşıyor ve böylelikle, o sıralarda ulusal gelişmenin çıkarlarıyla bağdaşan yeniyetme burjuvazinin çıkarlarını dile getiriyordu. Portales, kesinlikle, «tam zamanında gerici kuruluşları ortadan kaldırdığı için» (s. 22), "birleştirici" bir etmen olarak iş görmüştü. Onun faaliyetleri, ulusal ve yabancı mali sermayenin en gerici etmenleriyle terörist bir diktatorya kurulmasına yardım edenlerin eylemlerine hiç de benzemez.

«130 yıldan fazla bir zamandır,» diye yazıyor Millas, «Şili tarihindeki en son ve en önemli katliam, Silahlı Kuvvetler Başkomutanı olarak oligarşiye karşı askersel eylemlerin sorumluluğunu taşıyan Savunma Bakanı Diego Portales'in katledilmesi olarak görünüyordu» (s. 134). Ama faşizm bu yargıyı ortadan kaldırmıştır. Salvador Allende'yi ve onbinlerce Şililiyi öldürerek, ülkeyi kana bulamıştır. Portales'in katledilmesi tarihin ilerici akışını engellemedi. Aynı şekilde, bugün faşizmin işlediği cinayetler de, asla onları amaçlarına ulaştırmayacaktır. Şili yeniden ilerleme yoluna girecektir.

Hugo Fazio

TÜSTAV

«Barış, Yumuşama ve Toplumsal İlerleme İçin»

ULUSLARARASI FOTOĞRAF YARIŞMASINA KATILMA SÜRESİ UZATILDI

Barış ve Sosyalizm Sorunları dergisiyle Uluslararası Gazeteciler Örgütü'nün birlikte düzenlediği Uluslararası Fotoğraf Yarışması'na 10 Ekim 1977 gününe dek 26 ülkeden 400'ü aşkın fotoğraf gönderildi.

Ancak bu tarihten sonra da yarışmaya çeşitli fotoğraflar yollandı. Yarışmacıların çoğu, katılma tarihinin daha da uzatılmasını istediler.

Bu istekleri ve 1978'in Barış ve Sosyalizm Sorunları dergisinin 20. yıldönümü olduğunu gözönüne alan seçiciler kurulu, yarışmaya katılma süresini 1 Haziran 1978'e dek uzatmayı kararlaştırdı.

Barış, yumuşama ve toplumsal ilerleme savaşımının ülkülerinden esinlenen profesyonel ya da amatör gazeteciler ve fotoğrafçılar bu yarışmaya katılabilirler. Fotoğraflar bu savaşımın değişik yönlerini, onun yığınsal niteliğini, yiğitlik ve cesareti, insancılığını yansıtmalıdır.

Yarışma sonunda birinciye 6.000, ikinciye 4.000, üçüncüye 2.000 Çekoslovak kronu verilecektir. Kazananlar ödülleri bu miktar karşılığı mal ya da Çekoslovak parası olarak alabilirler. Ayrıca belli sayıda çeşitli ödüller ve diplomalar verilecektir.

Seçiciler Kurulu, Barış ve Sosyalizm Sorunları dergisi, Uluslararası Gazeteciler Örgütü üyelerinden ve dünyaca tanınmış gazete fotoğrafçılarından oluşmuştur.

En başarılı fotoğraflar Barış ve Sosyalizm Sorunları ve Demokrat Gazeteci dergilerinde yayınlanacaktır.

Yarışmaya katılacak fotoğraflar 18 x 24 cm. boyutunda ve siyah-beyaz olmalıdır. Zarfın üzerine «Photo Competition» ibaresi eklenmeli ve resimaltının yazılması unutulmamalıdır. Ayrıca yarışmacının adı, soyadı, ülkesi ve resmin çekildiği yer ve tarih de belirtilmelidir.

Fotoğrafların gönderileceği adres:

Problems of Peace and Socialism, Photo Competition,
Thakurova 3, PRAGUE 6, CZECHOSLOVAKIA.

Yarışma sonuçları Barış ve Sosyalizm Sorunları dergisinin 20. kuruluş yıldönümü olan Eylül 1978 sayısında ve Demokrat Gazeteci dergisinde duyurulacaktır. Yarışmaya katılan fotoğraflar geri verilmez.

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ, BİRLEŞİNİZ!

**TÜRKİYE
KOMÜNİST
PARTİSİ**

PROGRAM

ürün
yayınları

10 lira

TÜRKİYE DAĞITIMI: TEMEL DAĞITIM, Divanyolu
Klodfarer Cad. 38/2 Cağaloğlu - İSTANBUL

15 Lira